

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stolanovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare part. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inteligență ori știință?

Scopul educațiunii este de a forma sufletul și nu, cum se crede de obicei de a transmite numai cunoștințe.

Formarea sufletului constituie o problemă care trebuie examinată dintr'un punct de vedere mai restrâns și ca în toate lucrurile, e firesc să ne punem întrebarea simplă, dar care deseori se neglijează în cautarea adevărului:

Despre ce e vorba? Ce se urmărește prin instruirea unui suflet?

Desigur, instrucția copilului nu constă în a îngrămădi cunoștințe din gramatică, istorie, geografie și c. l. materii, căci multe din ele, nu-î vor servi în viața practică iar altele se vor, uita cu ușurință, în mod fatal.

Se știe de altfel, de noi toți, că absolvenții școlilor noastre primare, întorși la coarnele plugului, sau deveniți lucrători manuali, uită după câțiva ani, tot ce au învățat, devenind aproape analfabeți — căci noțiunile primite în școală, nu intră în preocupările lor zilnice și nu folosesc acțiunilor lor. Acelaș lucru se întâmplă tuturor, căci toți am uitat o bună parte din

cunoștințele câștigate în școală, rămânându-ne numai acelea de care avem zilnic nevoie, și'n sfera noastră de preocupări.

S'ar părea atunci, că instrucția e inutilă căci la ce bun să învățăm atâtea lucruri cari se uită.

Dar... instrucția e necesară, atunci când ea se face în așa fel, în cât are ca scop dezvoltarea inteligenței, nu a memoriei, cu alte cuvinte, dezvoltarea facultății de a înțelege și de a asimila faptele.

Dar ce însemnează a dezvolta inteligența?

Însemnează a verifica faptele, a face critica ideilor, a aprecia relativitatea lor, a recunoaște prejudecățile și a le deosebi de judecățile sigure, a nu te lăsa se dus cu ușurință de ceea ce ți se impune prin forța autorității sau prin lenea de a gândi, căci acestea din urmă, ne dau idei nesigure.

Inteligența mai însemnează a raționa just în profesia ta, în afacerile vieții tale private și a reacționa cum trebuie față de circumstanțele din afară, a crea inițiativă și a-ți combina acțiunile în vederea unui scop dinainte hotărât.

Pentru a ajunge la acestea, e nevoie de exerciții de gimnastică intelectuală, exerciții cari să constituie mijloace, nu scopuri în sine, căci altfel ar fi să luăm umbra drept realitate. Cunoștințele sunt numai mijloace prin care trebuie să perfecționăm inteligența. *Aptitudinile*, mai de grabă, decât cunoștințele, trebuiesc dezvoltate.

În viață, întâlnim oameni toată de carte, dar lipsiți de inteligență și din care cauză, nu reușese în viață. Ceea ce face superioritatea unui om, este puțința de a crea, deci inteligența. Exemple: un comerciant simplu care știe să aducă marfa necesară clientelei și știe să se adopteze nevoilor publicului, face treabă mai bună decât altul mai puțin inteligent, fie el absolvent al Academiei de comerț. Un industriaș, care adaptează o invenție nouă la instalația sa, va reuși mai bine decât cel rămas în urmă cu progresele industriei. Tot

așa unul, care perfecționează o metodă de învățământ sau un om de știință care dintr'o serie de fapte cunoscute, scoate o lege nouă.

Să ne silim deci, să fim mai bine inteligenți, decât prea învățați.

Dar aceasta, nu însemnează că trebuie să disprețuim cunoștințele. Unele sunt foarte necesare și trebuie să le avem vecinic în minte, căci fără ele, nu ne putem exercita profesiunea noastră și necunoașterea lor, ne-ar pune în stare de inferioritate și de incapacitate de a rezolva problemele ce întâlnim în viață.

Cum ar fi un contabil care nu cunoaște regulile contabilității, un inginer care nu știe calculele necesare ori un învățător lipsit de cunoștințele ce trebuiesc zilnic predate copiilor? Dacă nu cunoaștem regulile fundamentale ale gramaticii și ale limbii, suntem în neputință de a comunica corect unii cu alții.

Din acestea, se vede că între cunoștințe, e de făcut o clasificare în ce privește valoarea lor pentru formarea inteligenței și pentru folosul nostru practic.

Există deci din aceste puncte de vedere o ierarhie a cunoștințelor. În primul rând, sunt foarte importante noțiunile dobândite prin științele pozitive, noțiuni ce se câștigă prin adâncă observare a fenomenelor reale și prin raționament asupra lor și asupra cauzelor lor.

Nu sunt de disprețuit nici cunoștințele câștigate prin literatură și artă, căci ele formează fondul afectiv din care pornesc acțiunile noastre morale.

După aceste generalități, cari au format un capital introductiv, vom arăta în numerele viitoare, metoda cea mai bună pentru dobândirea cunoștințelor felul cum trebuie să deprindem elevii să observe și să judece. Apoi va veni rândul să vorbim despre sentiment, acțiune și despre alte câteva chestiuni speciale.

Abrud, 12 Ianuarie 1927.

Elena Dr. Stoianovici.

Ce trebuie să cetim noi învățătorii?

Numele de „învățător” presupune o personalitate cu un complex de însușiri mult superioare altor persoane. Pentru aceea nu mai există un alt nume așa de frumos ca numele de „învățător”. Ioan „Gură de aur” a zis: „Pentru mine cel mai frumos lucru este: a mă numi „învățător”. Adevărat, căci ce lucru poate fi mai frumos în viața omenească, ca a învăța pe alții, ați petrece toată viața ta luminând pe alții, asemenea unei lumini, care luminând pe alții, se consumă pe sine. Un învățător adevărat, care a fost un luminător pe bolta cerului omenirii, și atunci când după neștrămutata lege a firii, va trebui și el să-și schimbe acest vestmânt pământesc în altul nematerial, el totuși nu va peri, căci va rămânea lumina lui, în carea va trăi el însuși și aici pe pământ, ca o stea luminătoare pe bolta cerului. Așa va putea zice și el, dar și alții despre el că: „Nici o stea ce a luminat și a fost vr'odată pe bolta cerului, n'a picat.”

Dar pentruca un învățător se poate răspândi cât mai multă lumină, el însuși trebuie să fie o persoană luminată cu cât mai multă învățătură. Numai așa se va putea arăta demn de numele ce-l poartă, pentrucă nu numele sfintește omul, ci omul sfintește numele.

Primele cunoștințe, pe cari fiecare învățător trebuie să și le însușiască cât mai temeinic, sunt acelea, pe cari el era să le împărtășiască copiilor, cari sunt cei mai chemați a veni la el. Numai învățătorul adevărat stăpân pe materialul ce are de predat, își va putea face lecțiile sale cât mai interesante și mai atrăgătoare, ceea ce e o mare necesitate pedagogică, pentrucă dacă noi prin lecțiile, ce predăm, nu v'om putea deștepta în elevi interesul și plăcerea de a ne asculta cu sete, cunoștințele ce le împărtășim copiilor vor fi de scurtă durată și fără putere educativă. Am văzut-o și am simțit-o aceasta oridecâte ori prea puțin pregătiți, în lipsa cunoștințelor, a trebuit să predăm câte ceva prea superficial: fără fond viu, fără esențial, lecția era rece, seacă, chinuitoare și pentru copii și pentru noi. Cu astfel de lecții nu numai că nu putem desvolta nici un interes în copii, dar mai putem tocși și forțele aflătoare încă în germini ale copiilor.

Dacă în învățământ este de mare însemnătate ca cineva să fie bun metodician, de și mai mare însemnătate este ca celce predă învățământul să fie deplin stăpân pe materia lui.

Unui bun metodician îi va merge lucrul și mai ușor și mai bine, fiindcă posedă meșteșugul predării, dar dacă lui îi va lipsi temeinicia cunoștințelor de predat, atunci ce folos de metoda lui, dacă tot lucrul lui este o bună morișcă care merge ușor și bine, dar care imblătește numai pae. Cel ce posedă temeinic cunoștințele ce are de predat, dacă și va fi un metodician mai slab, nu e o morișcă care merge în sec ci o moară care merge mai greu, scărțâind, dar care totuși macină grăunțe, fiindcă a băgat multă grăunță în coș.

Și apoi și metodician bun poate fi tot numai acela, care e

bine stăpân pe materia ce predă, pentru că fiecare obiect de învățământ își are caracterul său propriu specific, legile și normele lui după cari s'a dezvoltat și de cari trebuie să se țină seamă la metoda predării lui.

De aici necesitatea noastră de a studia mereu pentru a ne putea ținea în curent cu toate descoperirile științei, care nu stă pe loc ci progresează mereu. Multe din celea ce astăzi sunt nou-tăți, mâine sunt lucruri vechi, pentru că s'au descoperit altele nouă și noi trebuie să știm aceasta ca să putem merge înainte. Pentru aceea nu vom putea rămânea numai pelângă cunoștințele ce ni le'au împărtășit oameni mai vechi, ori cărți mai vechi, ci va trebui să consultăm mereu cărțile mai nouă scrise anume pentru școală și cu preferință pe acelea scrise de oameni competenți în materie de învățământ.

Dintre cărțile scrise pentru a concura la sporirea cunoștințelor noastre ce avem de predat în școală, cari eu le'am cettit acum mai recent, și pe cari le cred vrednice de remarcat, amintesc următoarele:

I. Simionescu: „Lecturi batanice”. „Din tainele florilor”. „Lecturi geologice.” *N. Nicolaescu*: „Predarea învățământului agricol în școlile primare”. (Publ. Casa școalelor). *Sandu Aldea*: „Despre sămănături” (Cult. națională). „Sfaturile unui plugar luminat” (Ed. Cartea rom.) *Dimitrie Comșa*: „Călăuza agricolă.” *Iuliu Vuia*: „Agricultura generală pentru cl. V.” „Legumicultura”, „Pomicultura și Viticultura” cl. VI. „Creșterea și îngrijirea animalelor” p. cl. VII. (Tip. archid., Arad). *S. Mehedinț*: „Cele cinci continente”, „Călătoria prințului Carol în jurul pământului”. *N. Iorga*: „Istoria Româniilor în chipuri și icoane”, „Din faptele străbunilor nostri.”

Mai nou aflăm că vor apărea Cărțile de științele naturale pentru clasa V—VI. ale Dlor I. Bratu insp. șef., P. Petrescu, C. Stan și I. Teodor inspector general. (Au apărut de mult. Nota redacției).

În afară de cunoașterea temeinică a materiei ce are de predat, unui învățător se mai cere să fie și un metodician bun, un bun măestru, care posedând arta de a comunica cât mai lesne cu sufletele copiilor, să poată realiza cât mai mult progres.

Armonia ritmului vieții în cadrele noilor prefaceri sociale aduse de spiritul vremii nouă, care cere imperios valorificarea individului ca un drept absolut al lui, reclamă din ce în ce o disciplinare tot mai mare a ei și aceasta disciplinare vinea nu o poate găsi, decât tot numai în senzul ei, carele este munca creatoare, munca constructivă. Și fiindcă această disciplinare a vieții, ca să ajungă a fi cât mai solidă, mai eficace, trebuie începută încă din vârsta fragedă, s'a ajuns și la o reformă a învățământului, care stă la temelia vieții, în sensul ca el să satisfacă cât mai mult recerințele vremilor nouă.

Alexandru Duilea,

(Va urma.)

D O R E L

Nu refuza ajutorul meu, ci consideră-mă de sora ta care te iubește mult, cum numai mama, te va fi iubit. Dorel o ascultă cu ochi înălțimiți, îi cuprinse mâinile albe sărutându-le cu foc. Nu putu spune un cuvânt și ngenunchiază amândoi la capul moartei plângând ca doi copii. A treia zi cortegiul simplu înainta spre cimitir însoțit de cei doi tinerii. Dorel pășia încet zdrobit de plâns și jale tresărind din când încând la glasul plângător al preotului, iar Elza-i șoptia suspinând cuvinte de mângăere. Deodată groapa se deschise și bulgări grei de pământ ce acoper durerile oamenești sub valul uitării, căzură pe corpul ființei scumpă și sfărâmară în mii de bucăți sufletul lui Dorel. Lumea se învârtea 'n jurul lui apoi nu mai văzu nimic și căzu lângă crucea de lemn. Când s'a deșteptat văzu lângă el un domn bătrân și o femeie în vârstă blândă, cu privire liniștită. „Te simți mai bine acum? întrebă ea. — Da, dar unde sunt eu aici? — Nu duce grijă ești la adăpost. Mai odihnește-te puțin. În acel moment veni Elza cu fața veselă și sinceră. Aducea pe o tavă ceaiu pentru Dorel. Acum știa cine l-a adus aci și-și simți sufletul atras spre dânsa de o vrajă neînțeleasă dulce, de ochii acei nevinovați, de părul lung și frumos ce-i aluneca ștângărește pe gâtul ca zăpada.

În curând se făcu bine și voi să plece. Dar Di Dan îi făcu propunerea să rămână la dânsul în birou până va isprăvii studiile. El primi mulțumindu-i ferbinte pentru sprijinul dragostea ce-i arătară cu toții. Ce fericită eră Elza. Înainte de masă la Universitate iar seara după orele de birou mereu aproape de Dorel. Voia a-l face să nu mai simtă atât de viu pierderea mamei sale. Și el nu ăra omul care să nu-i înțeleagă gingășia, bunătatea. Cu timpul se mai mângăiase. Iubirea Elzei făcu ca Dumnezeuirea, națura, viața, toate să aibă un alt înțeles în mintea lui, ca până acum. Chiar oamenii îi vedea mai buni. Dar fericirea lui n'a fost decât un vis trecător, creat din speranțe și iluzii năruit într'o clipă de mâna întregă a sorții. Dragostea lor n'a trecut neobservată de D-na Dan care le-a întins o cursă. Era zina sf. Ioan și zise că va merge la fratele mai mare să-l felicite. Astfel tinerii rămăseră numai singuri acasă. Fulgi înaripați se cerneau a lene și ei îi priviau tăcuți dela fereastră. Erău pentru întâia dată numai amândoi. Se priviau cu drag iar Dorel ne mai putându-și și tăinui iubirea, începu a-i spune gândurile ce-i frământaseră creierul zile de-a rândul. O rugă să nu-l mai părăsească, căci nu ști ce va face așa stingher în lume.

Elza-i cuprinse fruntea între palmele-i delicatese și cu ochi apuși și fața roșie de emoție promise că niciodată nu-l va părăsi. El îi cuprinse talia iar ea nu se împotrivi ci beată de iluzia unei fericiri dorită ascultă mângăerile șoaptele lui sincere pline de iubire. Atunci ca o vedenie grozavă apăru Dan

cu ochi scânteetori de mânie. Ei voră a-i spune dorul lor ea strigă cu voce severă : Ori ce cuvânt e de prisos ! Un necunoscut pe care l'am adăpostit de milă în casa mea și care-mi răsplătește prin ingrătitudine nu merită să-l iert. O singură față am pe care nu voiu mărita-o niciodată după un om fără nume, străin, necunoscut zadarnic și-a făcut promisiuni de vecinică iubire. Și acum ne-am înțeles, puteți pleca Dl meu.

Dorel ieși Crivățul ufla cu tărie împraștiind frigul ce te pătrunde până la oase. Fruntea era acoperită de cole reci iar corpul îi tremura. Merse așa înainte fără a ști unde se va opri. S'nserase. Deodată se văzu lângă crucea mamei sale, o cuprinsă sărutând-o cu foc apoi plângând s'aruncă cu fața la pământ unde rămase astfel cuprins de amorteala frigului de noapte. A treia zi numai clopotul plângător, petrecea pe Dorel la mama sa în țara fericirii.

Aurora Popa.

Asociația învățătorilor, secția județului Alba.

No. 2—1927.

Circulară.

Biroul central al Asociației, prin ord. No. 124—1926, ne comunică următoarele chestiuni, pe care le reproduc că esență: Învățătorimea își va putea manifesta forța de care dispune și se va putea impune într'adevăr numai atunci, când va fi încadrată într'o organizație profesională, care se va întinde pe întreagă țara, având o conducere unică. Dină acest lucru nu s'a putut realiza, chiar deodată cu începuturile Asociației noastre, cauzele au zăcut în diferențierile și deosebirile ce au fost între sistemele de învățământ și în situația de drept a învățătorilor din diferitele provincii.

În vara anului trecut problema unificării fiind pe deplin studiată, ea a fost pusă în fața congresului de la Cernăuți, unde s'a hotărât *federalizarea*. De data aceasta s'a constituit definitiv și biroul federal. Ca președinte a fost ales Dl Traian Șuteu preș. Asociației noastre, vicepreședinte Dnii I. Țigara și V. Cruțescu, iar secretar Dl I. Busuioc.

Ținem să comunicăm colegilor, că prin înfăptuirea Federației Asociațiilor învățătorescilor din România, situația de drept a Asociației noastre între nimic nu s'a schimbat. Am rămas și pe mai departe cu acelaș statut, aceeaș persoană morală juridică și în aceeaș formă și grad stăpâni asupra bunurilor de cari dispunem. În chestiuni de ordin și interes general avem însă un singur cap și o singură conducere, care reprezintă învățătorimea din țară. Comitetele secțiilor noastre județene va continua și mai departe

să steie în corespondența numai cu biroul central al Asociației (ce își are sediul în Cluj).

Cu un cuvânt nimic nu se schimbă în structura internă a organizației noastre, rămânând ca și în viitor să fie un stâlp puternic al federației pe care să se poată ridica cât de sus prestigiul școlael și al învățătorului român.

Alba-Iulia, la 17 Ianuarie 1927.

Președintele secției: *Andrei Floașiu.*

Asociația învățătorilor, secția județului „Alba“.

No. 3—1927.

CONVOCARE.

Membrii comitetului județean sunt rugați. a lua parte la ședința pe ziua de 2 Februarie a. c. ora 6 a. m. în localul școlael primare de stat din Alba-Iulia.

PROGRAM:

1. Fixarea locului, datei și programului pentru adunarea generală a anului 1927.

2. Alegerea unui cassar.

3. Incasarea cotizațiilor pentru anul 1926—27.

On. membrii sunt rugați, a lua parte necondiționat, pentru a nu cauza neplăcerea de a mai convoca încă odată ședința în caz că nu se vor prezenta în majoritate.

Alba-Iulia 17 Ianuari 1927.

Președintele secției:

Andrei Floașiu.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea această a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

No. 266—1927.

Vă facem cunoscut, că Onor. Minister al Instrucțiunii a dispus cu ordinul Nr. 155.827—1926, că învățătoarele dela școlile de copii mici (conducătoare) care cer să depună examen de definitivat să fie încunoștințate, ca acest examen îl vor depune în Iunie 1927, la școala normală de conducătoare „Domnița Anca” din București.

No. 47—1927.

Vă facem cunoscut, că Onor. Minister al Instrucției cu ordinul No. 101022—1926 a dispune ca învățătorii înaintați de gr. II, care au implinit la I. Octovrie 1926, C. (șass) ani de funcționare în acest grad, au dreptul să ceară dela această dată inspecția specială, pentru a putea fi înaintați la gradul I. pe I. Sep-tembrie 1927.